

Razne vesti.

V Ljubljani, 15. majnika 1903.

— (Iz kronike društva »Pravnika«.) Četrty društveni večer je bil v »Narodnem domu« dne 30. pr. m. z velezanimivim predavanjem gosp. dra. Janka Polca o primerjajočem kazenskem pravoznanstvu, vzlasti iz kazenskega prava kitajskega. Na petem društvenem večeru dne 13. t. m. je

bil razgovor o letošnjem društvenem izletu in sklenilo se je soglasno, da bodi ta izlet v juniju mesecu in sicer v krasno ob morju ležeči Devin.

— (Osobne vesti.) Imenovani so: viš. dež. sod. svetnik M. Ternovec za dvor. svetnika najvišjega sodišča; dež. sod. svetnik V. Beran v Gradcu in tit. viš. dež. sod. svetnik K. Ekl v Celju za viš. dež. sodišča svetnika pri nadsodišču v Gradcu; dež. sod. svetnik L. Golia v Novem mestu za viš. dež. sod. svetnika ravnotam; dež. sod. svetnik dr. Fr. Voušek v Mariboru za viš. dež. sod. svetnika ravno tam; drž. pravdnik dr. A. Nemanič v Mariboru za drž. pravdnika šestega čin. razreda v Celovcu; avskultant J. Zdolšek za sodnega pristava v Gornjem Gradu; avskultant A. Mulej za sodnega pristava v Šmarji. — Podeljeno je sodnemu tajniku dru. T. Stegu, doslej v justičnem ministrstvu, mesto sodnega tajnika v Gorici. — Premeščena sta sodni pristav dr. Fr. Mohorič iz Gornjega Grada v Ormož, sodni pristav R. Terstenjak v Št. Lenart.

— (Zastran novih obrazcev za izročitev sodnih depozitov) so poslanci dr. Ploj in tovariši podali v seji dne 17. januarja t. l. na justičnega ministra naslednjo interpelacijo:

Na spodnještajerskih in kranjskih sodiščih se je pred kratkim uvedla novotarija, ki je sama na sebi morda brez pomena, ki pa prav čudno osvetljuje težnjo, s katero se izkuša pri vsaki, tudi najmanjši priliki po ovinkih izpodriniti slovenski jezik iz rabe v okolišu c. kr. višjega deželnega sodišča v Gradcu.

Novotarija se nanaša na jezik, v katerem se naj sestavljajo sodni odloki, ki se z njimi ukrepa s sodnim depozitom. Od tacih odlokov napraviti je najmanj tri izvode: enega za prositelja, drugega za depozitni urad in tretjega za skontrovnega komisarja. Depozitnouradna instrukcija z dne 16. novembra 1850, drž. zak. št. 448, označuje v §-u 44 za stranko določeni odlok kot izvirnik odloka. Ker je vedno napravljati najmanj tri izvode, se je po dosedanji neoporekani navadi odlok litografski razmnožil in se je torej o slovenski prošnji napravilo tudi troje ali več enakoglasnih slov. odpravkov. Tako se je ravno zadostilo predpisu §-a 42 depozitnouradnega navodila, ki zahteva enakoglasnost odlokov, ki jih je vročiti stranki in davčnemu uradu.

Ta navada je, kakor rečeno, obstajala brez pomislekov že desetletja. Pretrgala se je pa po obrazcih, ki so se sodiščem slovenskega Štajerskega in Koroškega, kakor tudi na Kranjsko, od zgoraj poslala z navodilom, da se je njih držati. Ti obrazci obsegajo namreč najprej opomnjo (imenovano »odredba o vročitvi«), glasom katere je tudi pri slovenskih prošnjah odloke za davčni urad in za skontrovnega komisarja sestavljati v nemškem jeziku.

Tako se odredba o vročitvi glasi v obrazcu št. 104 (izročitev iz depozitnega urada na prošnjo, vloženo v slovenskem jeziku):

»Beschluss:

- 1.) K. k. Hauptsteueramt (deutsch),
- 2.) Scontrirungscommissar, Sammlung (Vormerk-Nr. . . .) (deutsch),
- 3 -) _____

Jednako se je glasilo v drugih semkaj spadajočih obrazcih, na pr. št. 106, 109, 110, 112, 113 i. t. d.

Ta odredba stoji sicer v nasprotju z gori navedenimi predpisi depozitnouradnega navodila in torej n° veže sodnika. Vendar se je pa bati, da bo marsikateri sodnik smatral to odredbo za obvezno, ker se nahaja na obrazcih, poslanih mu od višjega oblastva. Če hoče biti zvest svoji, s prisego obljubljeni dolžnosti in ravnati se po obstoječih zakonih, sestavi sicer na slovensko prošnjo za stranko slovenski odlok, nasprotno pa, pokoren migljaju od zgoraj, za davčni urad nemškega; imel bode potemtakem dvojno delo. Drugi sodniki pa, ki manj gledajo na dolžnost, si bodo iz težave na-prosto tako pomagali, da bodo pri slovenskih prošnjah tudi za stranko napravili le nemški odlok. Tako se bode gotovo v mnogih slučajih kratila pravica Slovencev, na slovenske vloge dobivati slovenske rešitve.

Če se pa pravični in svojih dolžnosti zavedajoči se sodniki ne bodo dali k temu zvoditi, temveč bodo sestavili dva odloka, nikakor ni izključeno, da ne bosta slovenski, stranki vročeni izvorni odlok in za davčni urad napravljeni nemški prevod popolnoma soglašala. Omenjeno dosedanje litografsko razmnoževanje je nudilo gotovost, ki torej odslej odpade. Ako zapazi depozitni urad, kateremu mora stranka vročeni jej izvorni odlok predložiti pri dvignjenju, kakšno tako divergenco, mora po §-u 50 depozitnouradne instrukcije odreči izplačilo ter počakati navodila od sodišča, kateremu je to objaviti. In stranka, ki pride s svojim slovenskim izvirnikom v depozitni urad, lahko gre potem brez vspeha domov ter čaka, da se odpravi razlika in sama dobi novo obvestilo. Kdo povrne stranki v takem slučaju stroške za opetovana pota, kdo jo odškoduje za dangubo in izgubljeni zaslužek, kdo tudi drugo škodo, ki mu morebiti nastane vsled odloženega izplačila?

Proti tej novotariji so tehtni pomisleki ne le s stališča upravičenih koristi stranke, temveč tudi iz ozirov na gotovo in enostavno uradovanje sodišč; na drugi strani pa ne govori zanjo noben pameten stvaren razlog, in nagibov za to novotarijo je iskati le v težnji, pokopati zopet košček slovenskega uradovanja ter uganjati nemškonacijonalno politiko, oziroma jo podpirati.

Podpisani stavijo torej vprašanje:

1.) Kako more njega ekselenca opravičiti, da se je na sodišča v slovenskih krajih Štajerskega, Koroškega in Kranjskega izdalo izpodbijano navodilo?

2.) Je li njega ekselenca pripravljena, razveljaviti te spotikljive obrazce in jih namestiti z drugimi, v katerih ne bo grajanega, dotičnim predpisom nasprotujočega navodila glede jezika, kakor tudi istočasno za-bičiti po teh obrazcih zapeljanim sodiščem, da je na slovenske vloge i stranki, i tozadevnim uradom vročevati enakoglasne slovenske odloke?

»Slovenski Pravniki« izhaja 15. dne vsacega meseca in dobivajo ga člani društva »Pravniki« brezplačno; nečlanom pa stoji za vse leto 10 K, za pol leta 5 K.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 26; naroča se tudi pri O. Fischerju, knjigotržcu v Ljubljani, na Kongresnem trgu.